

MUNI
LAW

Silniční provoz

Prezentace k tématu

Osnova prezentace

- Právní úprava
- Práva a povinnosti
- pravidla provozu
- Jízda ve zvláštních případech
- Zvláštní ustanovení pro provoz
- Úprava řízení provozu
- Řidičské oprávnění

Právní úprava

– Zákony

- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (**zákon o silničním provozu**) - **ZoSP**
- zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů
- související aspekty také v zákoně o pozemních komunikacích (č.13/1997 Sb., **ZoPK**) a zákoně o podmínkách provozu na pozemních komunikacích (č. 56/2001 Sb., **ZoPP**)

– Prováděcí předpisy

- vyhláška č. 294/2015 Sb., **kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích**
- vyhláška č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel
- vyhláška č. 9/2015 Sb., o stanovení náležitostí a vzorů pověření k výkonu státního dozoru, státního odborného dozoru, vrchního státního dozoru a vrchního státního odborného dozoru v dopravě ve formě průkazu a o změně souvisejících vyhlášek
- nařízení vlády č. 41/2014 Sb., **o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou**
- vyhláška č. 82/2012 Sb., o provádění kontrol technického stavu vozidel a jízdních souprav v provozu na pozemních komunikacích (**vyhláška o technických silničních kontrolách**)
- vyhláška č. 3/2007 Sb., o celostátním dopravním informačním systému
- vyhláška č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (**vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel**)
- nařízení vlády č. 110/2001 Sb., kterým se stanoví další vozidla, která mohou být vybavena zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy
- vyhláška č. 31/2001 Sb., o řídičských průkazech a o registru řidičů
- vyhláška č. 32/2001 Sb., o evidenci dopravních nehod

Práva a povinnosti

– Základní podmínky účasti na provozu (§ 3 ZoSP):

- provozu na pozemních komunikacích se **nesmí účastnit osoba, která by vzhledem k věku nebo ke sníženým tělesným nebo duševním schopnostem mohla ohrozit bezpečnost tohoto provozu** (to neplatí, pokud osoba sama nebo jiná osoba učinila taková opatření, aby k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích nedošlo)
- **řídít vozidlo nebo jet na zvířeti** může pouze osoba, která je **dostatečně tělesně a duševně způsobilá** k řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a v potřebném rozsahu ovládá řízení vozidla nebo jízdu na zvířeti a předpisy o provozu na pozemních komunikacích.
- **řídít motorové vozidlo** může pouze osoba, která je **držitelem řidičského oprávnění** pro příslušnou skupinu motorových vozidel (případně některé další osoby, např. uchazeč o řidičské oprávnění)
- **obecný zákaz používat „antiradar“** = technické prostředky a zařízení, které znemožňují nebo ovlivňují funkci technických prostředků používaných při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích
- = aktivní rušení (např. rušení měření rychlosti na laserové technologii), (dosud) nikoli pasivní detektory měření

– Základní povinnosti účastníka (§ 4 ZoSP)

- chovat se ohleduplně a ukázněně**, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, 1) povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu
- řídít se pravidly provozu na pozemních komunikacích** upravenými tímto zákonem, pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5, 8 a 9 a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis, 5) vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- řídít se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace**

Práva a povinnosti

- Základní povinnosti řidiče (§ 5 ZoSP)
  - *řidič musí zejména:*
  - užívat vozidlo, **které splňuje technické podmínky** stanovené zvláštním právním předpisem (viz technická způsobilost)
  - **věnovat se plně řízení** vozidla nebo jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích
  - **přizpůsobit jízdu technickým vlastnostem vozidla** nebo fyzickým vlastnostem zvířete
  - **dbát zvýšené opatrnosti zejména vůči** dětem, osobám s omezenou schopností pohybu a orientace⁶), osobám těžce zdravotně postiženým a zvířatům, brát ohled na vozidlo přepravující děti, **řidiče začátečníka** nebo osobu těžce zdravotně postiženou označené podle prováděcího právního předpisu a na **výcvikové vozidlo označené podle zvláštního právního předpisu**
  - podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu⁷) ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či „jinou návykovou látkou“
  - **zajistit bezpečnost přepravované** osoby nebo zvířete a bezpečnou přepravu nákladu
  - **mít na sobě oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu** stanovené prováděcím právním, **nachází-li se mimo vozidlo na pozemní komunikaci mimo obec v souvislosti s nouzovým stáním** (to neplatí pro řidiče motocyklu, mopedu a nemotorového vozidla)

Práva a povinnosti

– Základní povinnosti řidiče (§ 5 ZoSP)

- řidič dále nesmí zejména:
- **požít alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol („alkoholický nápoj“) nebo užít jinou návykovou látku** během jízdy
- řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; v případě jiných návykových látek uvedených v prováděcím právním předpise se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, pokud její množství v krevním vzorku řidiče dosáhne alespoň limitní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem
- **řídit vozidlo nebo jet na zvířeti, jestliže je jeho schopnost k řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti snížena v důsledku jeho zdravotního stavu**
- vyhazovat předměty z vozidla
- ohrozit nebo omezit chodce, který přechází pozemní komunikaci po přechodu pro chodce nebo který zjevně hodlá přecházet pozemní komunikaci po přechodu pro chodce, v případě potřeby je řidič povinen i zastavit vozidlo před přechodem pro chodce; tyto povinnosti se nevztahují na řidiče tramvaje
- ohrozit chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje, a dále nesmí ohrozit chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci a při otáčení nebo couvání
- ohrozit cyklistu přejíždějícího pozemní komunikaci na přejezdu pro cyklisty
- **řídit vozidlo, na němž jsou nečistoty, námraza nebo sníh, které zabraňují výhledu z místa řidiče vpřed, vzad a do stran,**
- řídit vozidlo, na němž nebo na jehož nákladu je led, který by při uvolnění mohl ohrozit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích

Práva a povinnosti

– Základní povinnosti přepravované osoby (§ 9 ZoSP)

- *přepravovaná osoba musí zejména:*
- **být za jízdy připoutána na sedadle bezpečnostním pásem**, pokud jím je sedadlo povinně vybaveno
- užívat za jízdy na motocyklu nebo mopedu ochrannou přilbu schváleného typu
- **neohrožovat svým chováním bezpečnost provozu na pozemních komunikacích**, zejména neomezovat řidiče v bezpečném ovládní vozidla
- **dbát pokynů řidiče**, zejména při nastupování do vozidla a vystupování z něj
- nevyhazovat předměty z vozidla

– Základní povinnosti provozovatele vozidla (§ 10 ZoSP)

- *provozovatel nesmí zejména:*
- **přikázat ani dovolit, aby bylo v provozu na pozemních komunikacích užito vozidlo, které nesplňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem** (není technicky nezpůsobilé)
- **svěřit řízení motorového vozidla osobě, která není držitelem řidičského oprávnění**
- přikázat nebo svěřit samostatné řízení vozidla **osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti**

- dále je povinen zajistit, aby barevné provedení a označení vozidla nebylo zaměnitelné se zvláštním barevným provedením vozidel policie a dalších bezpečnostních sborů a vozidel jednotek požární ochrany podle zvláštního právního předpisu
- **zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu** na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem = „**objektivní odpovědnost provozovatele vozidla**“
- je povinen na výzvu policie, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení ustanovení tohoto zákona (tímto ustanovením není dotčeno ustanovení zvláštního právního předpisu upravující právo odepřít výpověď nebo podání vysvětlení)

Pravidla provozu

- dále následuje **výběr z některých základních pravidel provozu na pozemních komunikacích**

– Jízda v jízdnicích pruzích (§ 12 ZoSP)

- **v obci na pozemní komunikaci o dvou nebo více jízdnicích pruzích** vyznačených na vozovce v jednom směru jízdy smí řidič motorového vozidla **užívat k jízdě kteréhokoliv jízdnicího pruhu**; přitom se nepovažuje za předjíždění, jedou-li vozidla v jednom z jízdnicích pruhů rychleji než vozidla v jiném jízdnicím pruhu.
- pokud by vozidla jedoucí současně ve všech jízdnicích pruzích bránila v jízdě rychleji jedoucímu vozidlu, musí řidič jedoucí v levém krajním jízdnicím pruhu tento pruh co nejdříve uvolnit
- to neplatí, užívá-li řidič levého krajního jízdnicího pruhu k odbočování, otáčení nebo při souběžné jízdě podle odstavce
- je-li na pozemní komunikaci o dvou nebo více jízdnicích pruzích v jednom směru jízdy taková hustota provozu, že se vytvoří souvislé proudy vozidel, v nichž řidič motorového vozidla může jet jen takovou rychlostí, která závisí na rychlosti vozidel jedoucích před ním, **mohou jet motorová vozidla souběžně**
- přitom se nepovažuje za předjíždění, jedou-li vozidla v jednom z jízdnicích pruhů rychleji než vozidla v jiném jízdnicím pruhu
- přejíždět z jednoho jízdnicího pruhu do druhého smí řidič jen tehdy, neohrozí-li a neomezí-li řidiče jedoucího v jízdnicím pruhu, do kterého přejíždí; přitom musí dávat znamení o změně směru jízdy
- při souběžné jízdě umožní řidiči vozidel jedoucích v průběžném pruhu řidičům vozidel do tohoto pruhu přejíždějících z pruhu, který přestal být průběžným, **vjet tak, aby se vozidla jedoucí v průběžném pruhu a vozidla do něho přejíždějící mohla řadit střídavě po jednom do jízdnicího proudu průběžného pruhu (tzv. zip)**

Pravidla provozu

– Jízda ve zvláštních případech (§ 13-15 ZoSP)

- podél nástupního nebo ochranného ostrůvku se jezdí vpravo; vlevo se smí jet jen tehdy, brání-li jízdě vpravo překážka nebo jestliže je to bezpečnější s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu
- při jízdě **podél nástupního nebo ochranného ostrůvku je nutno dbát zvýšené opatrnosti**
- podél tramvaje se jezdí vpravo, pokud není dopravní značkou "Objíždění tramvaje" povolena jízda vlevo

- **na tramvajový pás v úrovni vozovky se smí v podélném směru vjet jen při objíždění, předjíždění, odbočování, otáčení, vjíždění na pozemní komunikaci, nebo vyžadují-li to zvláštní okolnosti**, například není-li mezi tramvajovým pásem a okrajem vozovky dostatek místa; tramvajový pás zvýšený nad nebo snížený pod úroveň vozovky nebo od vozovky jinak oddělený například obrubníkem se smí přejíždět jen příčně, a to na místě k tomu přizpůsobeném. Při vjíždění na tramvajový pás nesmí řidič ohrozit ani omezit v jízdě tramvaj.

- za vozidlem hromadné dopravy osob, které zastavilo v obci v zastávce bez nástupního ostrůvku nebo bez nástupiště na zvýšeném tramvajovém pásu, musí řidič jiného vozidla zastavit vozidlo; je-li v zastávce více vozidel hromadné dopravy osob, musí zastavit za druhým z nich
- **v jízdě smí pokračovat teprve tehdy, neohrozí-li již cestující, kteří nastupují nebo vystupují** (to neplatí, zastaví-li autobus nebo trolejbus u okraje vozovky)

- za autobusem s označením "Označení autobusu přepravujícího děti", který zastavil v označené zastávce, musí řidič jiného vozidla zastavit vozidlo
- pokračovat v jízdě může až po odjezdu autobusu ze zastávky

Pravidla provozu

– Objíždění (§ 16 ZoSP)

- řidič, který při objíždění vozidla, jež zastavilo nebo stojí, nebo při objíždění překážky provozu na pozemních komunikacích anebo chodce vybočuje ze směru své jízdy, nesmí ohrozit ani omezit protijedoucí řidiče a ohrozit ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích
- přitom musí dávat znamení o změně směru jízdy

– Předjíždění (§ 17 ZoSP)

- předjíždí se vlevo
- vpravo se předjíždí vozidlo, které mění směr jízdy vlevo a není-li již pochybnosti o dalším směru jeho jízdy
- řidič musí dát znamení o změně směru jízdy při předjíždění cyklisty
- řidič předjížděného vozidla nesmí zvyšovat rychlost jízdy ani jinak bránit předjíždění
- řidič, který se po předjetí zařazuje před vozidlo, které předjel, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče vozidla, které předjel

- řidič nesmí předjíždět
- **na přechodu pro chodce** nebo na přejezdu pro cyklisty **a bezprostředně před nimi,**
- **na železničním přejezdu a v těsné blízkosti před ním**
- **na křižovatce a v těsné blízkosti před ní;** tento zákaz neplatí
- jde-li o předjíždění vpravo podle odstavce 1,
- jde-li o předjíždění jízdních kol, mopedů a motocyklů bez postranního vozíku,
- na hlavní pozemní komunikaci,
- na křižovatce s řízeným provozem

Pravidla provozu

– Rychlost jízdy (§ 18 ZoSP)

- rychlost jízdy **musí řidič přizpůsobit zejména**
  - svým schopnostem,
  - vlastnostem vozidla a nákladu,
  - předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě,
  - povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat;
  - smí jet jen takovou rychlostí, aby byl **schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled**
- řidič nesmí
  - **snížit náhle rychlost jízdy nebo náhle zastavit**, pokud to nevyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích,
  - **omezovat plynulost provozu na pozemních komunikacích**, zejména bezdůvodně pomalou jízdou a pomalým předjížděním.
- řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km/h; na silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 110 km/h a na dálnici rychlostí nejvýše 130 km/h
- řidič **jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km/h**
- v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h
- řidič nesmí překročit nejvyšší povolenou rychlost vozidla, a jde-li o jízdní soupravu, nejvyšší povolenou rychlost žádného z vozidel soupravy
- místní úpravou provozu na pozemních komunikacích lze nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavců snížit i zvýšit
- při použití sněhových řetězů na vozidle smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h

Pravidla provozu

– Odbočování (§ 21 ZoSP)

- při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci musí řidič dávat znamení o změně směru jízdy
- při odbočování nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním **a musí dbát zvýšené opatrnosti**
- vyžadují-li to okolnosti, například při přepravě dlouhého nákladu, musí řidič zajistit bezpečné odbočení pomocí způsobilé a náležitě poučené osoby
- **řidič odbočující vlevo** musí dát přednost v jízdě
  - protijedoucím motorovým i nemotorovým vozidlům,
  - jezdcům na zvířeti,
  - protijedoucím organizovaným útvarům chodců a průvodcům hnaných zvířat se zvířaty,
  - tramvajím jedoucím v obou směrech a vozidlům jedoucím ve vyhrazeném jízdním pruhu, pro něž je tento jízdni pruh vyhrazen,
  - a cyklistům jedoucím v jízdním pruhu pro cyklisty.
- **řidič odbočující vpravo** musí dát přednost v jízdě
  - vozidlům jedoucím ve vyhrazeném jízdním pruhu, pro něž je tento jízdni pruh vyhrazen
  - a cyklistům jedoucím v jízdním pruhu pro cyklisty.
- **tramvaj, která při odbočování nebo jiné změně směru jízdy křížuje směr jízdy vozidla** jedoucího po její pravé nebo levé straně a dává znamení o změně směru jízdy, **má přednost v jízdě**

Pravidla provozu

– Jízda křižovatkou (§ 22 ZoSP)

- řidič přijíždějící na křižovatku **po vedlejší pozemní komunikaci** označené dopravní značkou "Dej přednost v jízdě!" nebo "Stůj, dej přednost v jízdě!" **musí dát přednost v jízdě**
- vozidlům nebo jezdcům na zvířatech přijíždějícím po hlavní pozemní komunikaci nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím po hlavní pozemní komunikaci
- **nevyplývá-li přednost v jízdě z pravidla výše, musí dát řidič přednost v jízdě** vozidlům nebo jezdcům na zvířatech přijíždějícím zprava nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím **zprava**
- řidič **nesmí vjet do křižovatky, nedovoluje-li mu situace pokračovat v jízdě** v křižovatce a za křižovatkou, takže by byl nucen zastavit vozidlo v křižovatce (neplatí pro zastavení před přechodem nebo při odbočení vlevo)
- na příkaz dopravní značky "Stůj, dej přednost v jízdě!" musí řidič zastavit vozidlo na takovém místě, **odkud má do křižovatky náležitý rozhled**
- řidič vjíždějící na kruhový objezd označený dopravními značkami "Kruhový objezd" společně se značkou "Dej přednost v jízdě!" nebo "Kruhový objezd" společně se značkou "Stůj, dej přednost v jízdě" musí dát přednost v jízdě vozidlům a jezdcům na zvířatech jedoucím po kruhovém objezdu a organizovanému útvaru chodců a průvodci vedených a hnaných zvířat se zvířaty jdoucím po kruhovém objezdu

Pravidla provozu

– Vjíždění na pozemní komunikaci (§ 23 ZoSP)

- při vjíždění z místa ležícího mimo pozemní komunikaci na pozemní komunikaci musí dát řidič přednost v jízdě vozidlům nebo jezdcům na zvířatech jedoucím po pozemní komunikaci nebo organizovanému útvaru chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty jedoucím po pozemní komunikaci
- **to platí i při vjíždění z účelové pozemní komunikace** nebo ze stezky pro cyklisty nebo z obytné nebo pěší zóny na jinou pozemní komunikaci
- vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled, musí řidič zajistit bezpečné vjetí na pozemní komunikaci pomocí způsobilé a náležitě poučené osoby

– Otáčení a couvání (§ 24 ZoSP)

- při otáčení platí obdobně ustanovení o odbočování (§ 21) a při otáčení na křižovatce též ustanovení o jízdě křižovatkou (§ 22)
- při couvání řidič **nesmí ohrozit** ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích.
- *řidič nesmí otáčet a couvat:*
- **na nepřehledných nebo jinak nebezpečných místech**, například v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti, před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním,
- **na křižovatce s řízeným provozem** a v její těsné blízkosti,
- **na přechodu pro chodce**,
- na přejezdu pro cyklisty,
- na železničním přejezdu a v jeho těsné blízkosti,
- v tunelu a v jeho těsné blízkosti,
- **na pozemní komunikaci s jednosměrným provozem**; smí však couvat, jestliže je to nezbytně nutné, například k zajištění do řady stojících vozidel nebo vyjetí z ní.

Pravidla provozu

– Zastavení a stání (§ 25 - 27 ZoSP)

- řidič **smí zastavit a stát jen**
- vpravo ve směru jízdy co nejbližší k okraji pozemní komunikace a na jednosměrné pozemní komunikaci vpravo i vlevo,
- v jedné řadě a rovnoběžně s okrajem pozemní komunikace; nedojde-li k ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, smí v obci řidič vozidla o celkové hmotnosti nepřevyšující 3500 kg zastavit a stát kolmo, popřípadě šikmo k okraji pozemní komunikace nebo zastavit v druhé řadě

- při stání musí zůstat **volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy**; při zastavení musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy (*v praxi ovšem mnohdy nevymahatelné*)

- řidiči autobusu hromadné dopravy osob nebo trolejbusu **musí v obci řidiči ostatních vozidel umožnit vyjetí** ze zastávky nebo ze zastávkového pruhu, a to snížením rychlosti jízdy, popřípadě i zastavením vozidla; řidič autobusu nebo trolejbusu přitom nesmí ohrozit zejména řidiče vozidel jedoucích stejným směrem

- otevírat dveře nebo boční stěny vozidla, jakož i nastupovat do vozidla nebo vystupovat z něho se smí jen tehdy, není-li tím ohrožena bezpečnost nastupujících nebo vystupujících osob ani jiných účastníků provozu na pozemních komunikacích

- řidič, který se hodlá vzdálit od vozidla tak, že nemůže v případě potřeby okamžitě zasáhnout, musí učinit taková opatření, aby vozidlo nemohlo ohrozit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a nemohla je neoprávněně užít jiná osoba

- řidič motorového vozidla, které je povinně vybaveno přenosným výstražným trojúhelníkem, musí tohoto **trojúhelníku užít po dobu nouzového stání**, například při přerušení jízdy pro závadu na vozidle nebo nákladu, v důsledku dopravní nehody nebo pro náhlou nevolnost, jestliže takové vozidlo tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích

Pravidla provozu

– Zastavení a stání (§ 25 - 27 ZoSP)

- řidič nesmí zastavit a stát zejména:
- v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti,
- před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním,
- na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a ve vzdálenosti kratší než 5 m před nimi,
- na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru "T" na protější straně vyústující pozemní komunikace,
- v místě, kde by vozidlo zakrývalo svislou dopravní značku nebo vodorovnou dopravní značku "Směrové šipky" nebo "Nápis na vozovce",
- ve vzdálenosti kratší než 5 m od začátku a konce vodorovné dopravní značky "Podélná čára souvislá" nebo nástupního ostrůvku tam, kde by mezi touto dopravní značkou nebo nástupním ostrůvkem a vozidlem nezůstal volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m,
- na mostě,
- v tunelu; to neplatí v případě nouzového stání na místě označeném dopravní značkou "Nouzové stání"; v případě nouzového stání musí řidič vypnout motor,
- před vjezdem na pozemní komunikaci z polní nebo lesní cesty nebo z místa ležícího mimo pozemní komunikaci,
- na jiných místech, kde by tím byla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, zejména jízda ostatních vozidel
- v době od 5.00 do 19.00 hodin je zakázáno stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí **volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m**
- na silnicích I. třídy a za snížené viditelnosti i na silnicích II. a III. třídy je **mimo obec zakázáno zastavení a stání** jinde než na místech označených dopravní značkou jako parkoviště

Pravidla provozu

– Znamení o změně směru jízdy (§ 30 ZoSP)

- znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat kromě případů uvedených v jednotlivých ustanoveních také **vždy při změně směru jízdy, vybočování z něho, nebo jestliže to vyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích**
- znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat včas před započatím jízdního úkonu s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu
- při vyjíždění na kruhový objezd a jízdě po kruhovém objezdu, nepřejíždí-li z jednoho jízdního pruhu do druhého, řidič nedává znamení o změně směru jízdy; při vyjíždění z kruhového objezdu řidič je povinen dát znamení o změně směru jízdy

– Osvětlení vozidel (§ 32 ZoSP)

- motorové vozidlo musí mít **za jízdy rozsvícena obrysová světla a potkávací světla nebo světla pro denní svícení**, pokud je jimi vybaveno podle zvláštního právního předpisu
- řidič nesmí užít dálková světla, je-li vozovka dostatečně a souvisle osvětlena nebo mohl-li by být oslněn řidič protijedoucího vozidla, řidič vozidla jedoucího před ním nebo jiný účastník provozu na pozemních komunikacích, strojvedoucí vlaku, řidič jiného drážního vozidla nebo řidič plavidla
- přední světla do mlhy smí řidič užít jen za mlhy, sněžení nebo hustého deště. **Zadní světla do mlhy musí řidič za mlhy, sněžení nebo hustého deště užít vždy**
- vozidlo stojící za snížené viditelnosti v obci na místě, kde tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích, nebo na pozemní komunikaci mimo obec musí mít rozsvícena alespoň na straně přivrácené ke středu pozemní komunikace obrysová nebo parkovací světla, popřípadě musí být osvětleno na straně přivrácené ke středu pozemní komunikace alespoň jedním bílým neoslňujícím světlem viditelným zepředu i zezadu (to neplatí na parkovišti)

Jízda ve zvláštních případech

= *zvláštní podmínky pro provoz, např. v těchto případech:*

– Provoz na dálnici (§ 35 - 38 ZoSP)

- na dálnici je dovolen jen provoz motorových vozidel a jízdních souprav, jejichž nejvyšší dovolená rychlost není nižší než 80 km/h
- mimo obslužná zařízení dálnice je **ostatním účastníkům provozu** na pozemních komunikacích **zakázán vstup na dálnici, chůze a jízda po dálnici**
- řidiči je na dálnici **zakázáno zastavení a stání** jinde než na místech označených jako parkoviště (vyjma případů nouzového zastavení a stání s povinností označit překážku provozu) a **otáčení, couvání a vjíždění na střední dělicí pás** včetně míst, kde je pás přerušen

– Provoz v obytné zóně (§ 39 - 40 ZoSP)

- v obytné a pěší zóně smějí chodci užívat pozemní komunikaci v celé její šířce, přičemž se na ně nevztahují obecná pravidla pro chůzi
- jsou dovoleny hry dětí na pozemní komunikaci
- v obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km/h, přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo (avšak současně musí chodci umožnit vozidlům jízdu)
- stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště

– Provoz vozidel v zimním období

- v období od 1. listopadu do 31. března lze užit motorové vozidlo kategorie M k jízdě v provozu na pozemních komunikacích pouze za **podmínky použití zimních pneumatik** (obdobně také některá vozidla kategorie N), *pokud:*
- a) se na pozemní komunikaci nachází souvislá vrstva sněhu, led nebo námraza, nebo
- b) lze vzhledem k povětrnostním podmínkám předpokládat, že se na pozemní komunikaci během jízdy může vyskytovat souvislá vrstva sněhu, led nebo námraza,
- zimní pneumatiky musí mít hloubku dezénu hlavních dezénových drážek nebo zářezů nejméně 4 mm
- neplatí pro náhradní pneumatiku použitou v případě nouzového dojetí

Zvláštní ustanovení pro provoz

= *zvláštní ustanovení pro některé situace v provozu, např. v těchto případech:*

– Dopravní nehoda (§ 47 ZoSP)

- dopravní nehoda je **událost v provozu na pozemních komunikacích**, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu
- *řidič, který měl účast na dopravní nehodě, je povinen např.*
- **zdržet se požití alkoholického nápoje a užití jiné návykové látky po nehodě** po dobu, do kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou nebo během jízdy požil alkoholický nápoj nebo užil jinou návykovou látku
- **spolupracovat při zjišťování skutkového stavu**
- *účastníci dopravní nehody jsou povinni např.*
- učinit vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v místě dopravní nehody; vyžadují-li to okolnosti, **jsou oprávněni zastavovat jiná vozidla**,
- oznámit, v případech stanovených tímto zákonem, nehodu policii; došlo-li k zranění, **poskytnout podle svých schopností první pomoc** a k zraněné osobě přivolat poskytovatele zdravotnické záchranné služby,
- označit místo dopravní nehody,
- **f) prokázat si na požádání navzájem svou totožnost a sdělit údaje o vozidle**, které mělo účast na dopravní nehodě,
- **g) v případech, kdy nevznikne povinnost oznámit nehodu policii, sepsat společný záznam o dopravní nehodě**, který podepíší a neprodleně předají pojistiteli; tento záznam musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, jejích účastníků a vozidel, její příčiny, průběhu a následků.
- dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí **částku 100 000 Kč**, jsou účastníci dopravní nehody povinni např.
- neprodleně ohlásit dopravní nehodu policistovi,
- zdržet se jednání, které by bylo na újmu řádného vyšetření dopravní nehody, zejména přemístění vozidel

Úprava a řízení provozu

- **Obecná, místní a přechodná úprava provozu (§ 61 ZoSP)**
  - **obecná úprava provozu** na pozemních komunikacích je stanovena tímto zákonem
  - **místní úprava provozu** na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními
  - **přechodná úprava provozu** na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými, světelnými signály a dopravními zařízeními
- **Vztahy mezi úpravami provozu (§ 76 ZoSP)**
  - **místní úprava** provozu na pozemních komunikacích **je nadřazená obecné** úpravě provozu na pozemních komunikacích
  - **přechodná úprava** provozu na pozemních komunikacích **je nadřazena místní i obecné** úpravě provozu na pozemních komunikacích
  - **svislé stálé dopravní značky** jsou **nadřazeny vodorovným** dopravním značkám
  - **přechodné vodorovné dopravní značky** jsou **nadřazeny stálým vodorovným** dopravním značkám
  - **přenosné svislé dopravní značky** jsou **nadřazeny všem** dopravním značkám
  - **pokyny policisty**, strážníka obecní policie, vojenského policisty nebo příslušníka vojenské pořádkové služby **jsou nadřazeny přechodné, místní i obecné úpravě** provozu na pozemních komunikacích
  - světelné signály jsou nadřazeny svislým dopravním značkám upravujícím přednost

Úprava a řízení provozu

– Dopravní značky (62 ZoSP)

- rozlišují se dopravní značky svislé a vodorovné
- **svislé dopravní značky** jsou stálé, proměnné a přenosné
- proměnná svislá dopravní značka je dopravní značka, jejíž činná plocha se může měnit
- přenosnou svislou dopravní značkou se rozumí dopravní značka umístěná na červenobíle pruhovaném sloupku (stojánku) nebo na vozidle
- **vodorovné dopravní značky** jsou stálé a přechodné
- vodorovné dopravní značky mohou být doplněny dopravními knoflíky (= *retro-reflexní prvky zasazené do vozovky*)

- **prováděcí právní předpis stanoví** význam, užití, provedení a tvary dopravních značek a jejich symbolů
- = přílohy k vyhlášce č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích
- dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace musí svými rozměry, barvami a technickými požadavky odpovídat zvláštním technickým předpisům
- = příslušné **technické normy** (např. ČSN 01 8020 Dopravní značky na pozemních komunikacích, ČSN 36 560-1-1 Světelná signalizační zařízení, technické a funkční požadavky, ČSN 73 6021 Světelná signalizační zařízení, umístění a použití návěstidel)

– Užití dopravních značek (§ 78 ZoSP)

- dopravní značky, světelné a akustické signály, dopravní zařízení a zařízení pro provozní informace **musí tvořit ucelený systém**
- smějí se užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, **jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost** provozu na pozemních komunikacích **nebo jiný důležitý veřejný zájem**

- v bezprostřední blízkosti pozemní komunikace v obci je **zakázáno umístit** **cokoliv, co by bylo možno zaměnit s dopravní značkou**, světelným a akustickým signálem, dopravním zařízením nebo zařízením pro dopravní informace nebo co by mohlo snižovat jejich viditelnost, rozpoznatelnost nebo účinnost, oslňovat účastníky provozu na pozemních komunikacích nebo rozptylovat pozornost

Řidičské oprávnění

- řidičské oprávnění **opravňuje jeho držitele k řízení motorového vozidla** zařazeného do skupiny vozidel, pro kterou mu bylo řidičské oprávnění uděleno (§ 80 ZoSP)
- **Skupiny vozidel (§ 81 ZoSP)**
  - **A** (motocykly), **B** (osobní automobily), **C** (nákladní automobily), **D** (autobusy) a **T** (traktory a pracovní stroje samojízdné)
  - **E** (přívěs nad 750 kg) - v kombinaci se skupinami výše (např. BE, CE, DE)
  - *dále některé specifické skupiny, např.*
  - AM = motorová vozidla s konstrukční rychlostí nepřevyšující 45 km/h
  - A1 a A2 = zejména motocykly s nižším výkonem
- **Rovnocennost řidičských oprávnění (§ 81 ZoSP)**
  - např. B opravňuje také k řízení vozidel zařazených do skupiny A1 s automatickou převodovkou a vozidel zařazených do skupiny B1
  - A opravňuje také k řízení vozidel zařazených do skupin A1 a A2 apod.
- **Věk pro udělení (§ 83 ZoSP)**
  - *minimální požadavky, např.:*
  - 15 let, jedná-li se o skupinu AM
  - **18 let**, jedná-li se o skupiny A2, **B**, B+E, C1 a C1+E
  - 24 let, jedná-li se o skupiny A, D a D+E

Řidičské oprávnění

- Podmínky udělení a držení řidičského oprávnění (§ 82 ZoSP)
  - řidičské oprávnění lze udělit pouze osobě, která (zejména):
    - a) dosáhla věku stanoveného tímto zákonem
    - b) je zdravotně způsobilá k řízení motorových vozidel
    - c) je odborně způsobilá k řízení motorových vozidel
    - d) má na území České republiky obvyklé bydliště nebo zde alespoň 6 měsíců studuje
- Zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel (§ 84 a násl. ZoSP)
  - zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel se rozumí **tělesná a duševní schopnost k řízení** motorových vozidel
  - zdravotní způsobilost posuzuje a posudek o zdravotní způsobilosti vydává posuzující lékař na základě prohlášení žadatele o řidičské oprávnění nebo držitele řidičského oprávnění, výsledku lékařské prohlídky a dalších potřebných odborných vyšetření
  - **pravidelné lékařské prohlídky** pro „profesionální řidiče“ a dále od 65 let věku výše
  - v některých případech pak také **dopravně psychologické vyšetření**, kterým se zjišťuje psychická způsobilost k řízení
  - někteří „profesionální řidiči“ a dále v případech pozbytí řidičského oprávnění, resp. žádosti o jeho vrácení
  - zejména v případě „vybodování“ nebo trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel
- Odborná způsobilost k řízení motorových vozidel (§ 90 ZoSP)
  - řidičské oprávnění může být uděleno pouze osobě, která získala odbornou způsobilost k řízení motorových vozidel podle zvláštního právního předpisu = zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů (= „**autoškola**“)

Řidičské oprávnění

– Řidičský průkaz (§ 103 a násl. ZoSP)

- řidičský průkaz je **veřejná listina, která osvědčuje řidičské oprávnění držitele a jeho rozsah** a kterou držitel **prokazuje své jméno, příjmení a podobu, jakož i další údaje** v ní zapsané podle ZoSP
- řidičský průkaz nesmí být ponecháván a přijímán jako zástava a odebírán při vstupu do objektů nebo na pozemky
- řidičský průkaz se vydá osobě, které bylo uděleno řidičské oprávnění
- v ČR se vydává řidičský průkaz ČR a mezinárodní řidičský průkaz vydaný ČR
- **mezinárodní řidičský průkaz** je třeba pro řízení v zemích mimo EU (např. USA)
- regulováno mezinárodním právem, viz *Úmluva o silničním provozu (Viedeň 1968)*
- zvažováno zavedení „řidičského průkazu na zkoušku“ pro začínající řidiče (dosud nerealizováno)

– Registr řidičů

- = **evidence údajů o řidičích**
- informačním systémem veřejné správy podle zvláštního zákona (č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů)
- jehož správcem je obecní úřad obce s rozšířenou působností
- obdoba registru vozidel podle ZoPP